

PROVINCIE LIMBURG
STAD BERINGEN
DEELGEMEENTE KOERSEL

PASTORIE MET TUIN EN KERKWEGEL

LIGGING: PASTORIJSTRAAT 49 TE 3582 BERINGEN-KOERSEL

KADASTER: AFDELING 5 (BERINGEN) / 1 (KOERSEL), SECTIE B, NR 1963C/1966G/1967D (deel)

BESCHERMD MONUMENT: DD. 12/07/2005

**AANVRAAG VOOR ERKENNING ALS ZEN-ERFGOED
DUIDINGSNOTA**

Aanbestedende Overheid: **Kerkfabriek Sint Brigida**

P.A. PASTORIJSTRAAT 49 TE 3582 BERINGEN-KOERSEL | T. 0477/534.211 | E. CAMILLE.LEMMENS@TELENET.BE

ERIK MARTENS & PARTNERS
ARCHITEKTENBURO

INHOUD.

1.	IDENTIFICATIE.....	3
2.	ZEN-ERFGOED: OPSOMMING ERFGOEDELEMENTEN + LOCATIE OP PLAN.	4
3.	ZEN-ERFGOED: MOTIVERING.....	5
4.	ZEN-ERFGOED: FOTODOCUMENTATIE.....	6

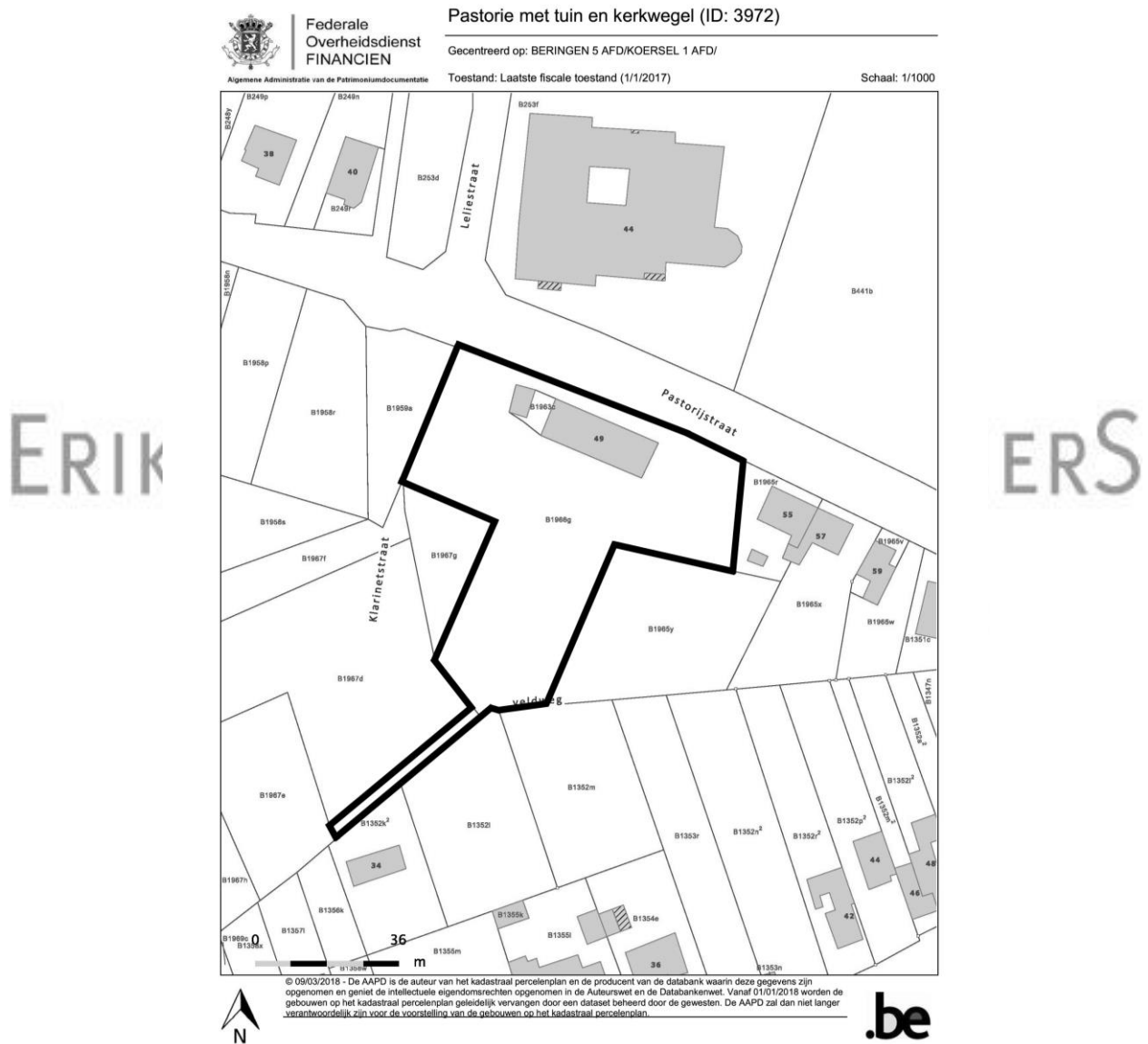
1. IDENTIFICATIE.

Naam : Pastorie Sint Brigidaparochie
 Ligging : Pastorijstraat 49, 3582 Koersel/Beringen

Datering : Gracht voor 1655 | Witherenpastorie 1655
 Bescherming : Ministerieel Besluit dd. 12/07/2005 (Monument) - ID: 3972
Beschermd monument 'Pastorie Sint Brigidaparochie met tuin en kerkwegel'

Eigenaar : Kerkfabriek Sint Brigida
 Functie : Pastorie

Datum duidingsnota : April 2020
 Datum fotodocumentatie : September 2019

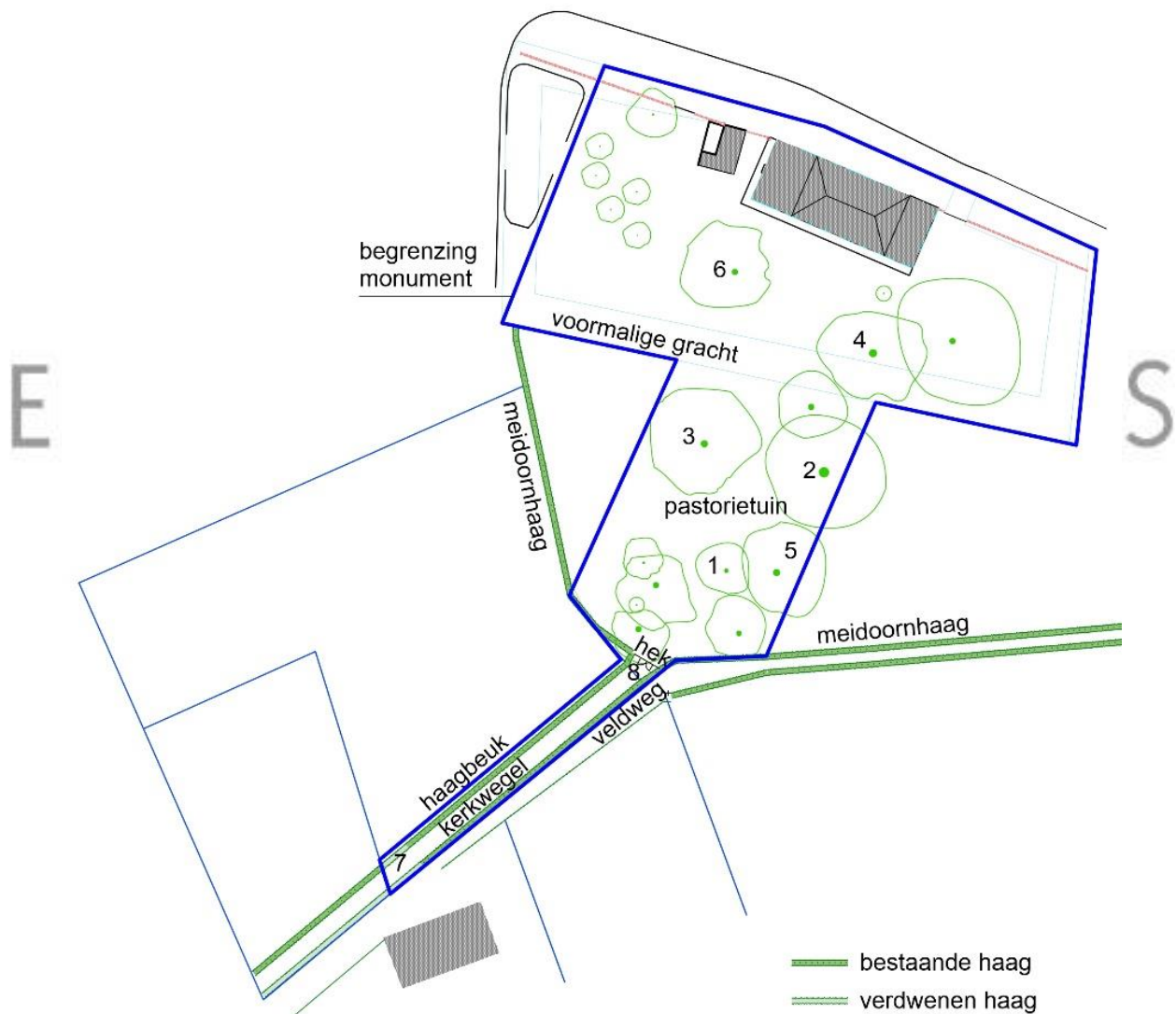

Kadastralplan 2019: Situering van de pastorie te Koersel. **De zwarte lijn op het kadastralplan vormt de contour van de site.**

2. ZEN-ERFGOED: OPSOMMING ERFGOEDELEMENTEN + LOCATIE OP PLAN.

Goedkeuring erkenning als ZEN-Erfgoed op 30/04/2020 van:

1. *Monumentale parkbomen.*
 - *Acer pseudoplatanus* 'Leopoldii'(gewone esdoorn met bont blad) (1).
 - *Acer saccharinum* (zilversdoorn) (2).
 - *Fagus sylvatica* (gewone beuk) (3).
 - *Liriodendron tulipifera* (tulpenboom) (4).
 - *Plantanus x hispanica* (plataan) (5).
 - *Ulmus glabra* (ruwe iep) (6).
2. *Carpinus betulus hagen langs kerkwegel (kerkwegel niet) (7).*
3. *Het tuinhek (8).*

Schematische voorstelling 2020: Situering van de pastorie te Koersel met aanduiding van de verschillende onderdelen.

3. ZEN-ERFGOED: MOTIVERING.

*4. Motivering op basis van de **ERFGOEDWAARDEN**.*

De kerkwegel en de pastorietaan zijn expliciet opgenomen in het **beschermingsbesluit** en de erfgoedwaarden worden omschreven in het beheersplan.

De parkbomen zijn opgenomen in de beschrijving van de pastorietaan en in het boek Historische tuinen en parken van Vlaanderen, Inventaris Limburg.

- **Volksculturele waarde.**

De structuur van de site, zoals weergegeven in het 17de eeuwse kaartboek van de abdij van Averbode, bleef goed herkenbaar. Van de omgrachting die pastorie en aanhorende tuin tot in de 19de eeuw omgaf bleef een depressie in de huidige tuin als herinnering bewaard. Het zuidelijke stuk van de tuin werd pas in de late 19de eeuw aangelegd op een gedeelte van de landbouwgronden die de pastorie site omgaven. De ruimere omgeving, die voor een groot deel onbebouwd bleef, wordt als vanouds doorsneden door de oude paden, waarvan de bij de pastorietaan aansluitende, door haagbeuk afgeboorde kerkwegel een monumentale getuige vormt.

- **Landschappelijke / Sociaal-culturele waarde.**

De pastorie is altijd één van de belangrijkste gebouwen van het dorp geweest, hiervan getuigen niet alleen de omvang van het pand, de uitgestrekte aanhanglijkheden en statussymbolen als de gracht, de aanwezige heraldiek en de tiendenzolder, maar ook de goed bewaarde kerkwegel, die de pastoriesite verbindt met de kerk in het centrum van Koersel. De site maakt niet alleen een deel van de dorpsidentiteit uit, maar is ook een sprekende getuige van de macht van de abdij van Averbode, waarvan de parochie afhankelijk was.

*5. Motivering op basis van het **ECONOMISCH NUT**.*

De kerkwegel en de pastorietaan zelf noch het beheer ervan heeft een doorslaggevend economisch nut. Met andere woorden: Het beheer of gebruik van deze erfgoedelementen genereert geen inkomsten.

*6. Motivering op basis van een noodzakelijk **BEHEER**.*

Het beheer van de kerkwegel en de pastorietaan is noodzakelijk om de erfgoedwaarde in stand te houden, te versterken en/of te herstellen. Het voorgestelde beheer herstelt de erfgoedwaarde (zie beheersplan - hoofdstuk 6 'maatregelen').

4. ZEN-ERFGOED: FOTODOCUMENTATIE.

Uitgevoerd door Architectenburo Erik Martens & Partners bvba, Heirweg 12 te 3680 Maaseik.
Versie 2019 (september).

Gewone esdoorn met bont blad (1).

Zilveresdoorn (2).

Gewone beuk (3).

Tulpenboom (4).

Gewone plataan (5).

Ruwe iep (6).

Kerkwegel, *Carpinus betulus* hagen (7).

Kerkwegel, *Carpinus betulus* hagen (7).

Tuinhek (8) naar pastortuin.

Tuinhek (8) naar kerkwegel.

ERIK MARTENS & PARTNERS

ARCHITEKTENBURO

Beringen-Koersel, 26 oktober 2020.

Namens de Kerkfabriek Sint Brigida,

Marcel Geypens,
Voorzitter.

Luc Geutjens,
Secretaris.